

forlæggeren, men denne forhøjelse får ingen indflydelse på udsalgsprisen, der tværtimod ofte samtidig nedsættes.

Det kan tilføjes, at det er en misforståelse, hvis man mener, at konkurrencen mellem boghandlerne er blevet afskaffet som følge af gennemførelsen af den faste bogladepris. Denne konkurrence er stadig tilstede, men har blot ikke karakter af en usund konkurrence på priserne. Konkurrencen bliver derimod en kappelstrid om, hvem der kan yde den bedste service, hvad der til syvende og sidst er til publikums fordel (veluddannet personale, bibliografiske hjælpemidler, nyhedstjeneste, alsidigt lager etc.).

Priskontrolrådet har ved en bekendtgørelse af 24. august 1944 fastsat *maksimalbruttoavance* (højeste rabat) for bøger m. v. ved salg til forhandlere. Disse går ud på følgende:

	rabat
For skole- og lærebøger.....	25 %
For andre publikationer:	
i kommission samt i fast regning	
1—4 ekspl.....	25 -
i fast regning:	
5—9 ekspl.....	30 -
10 ekspl. og derover	35 -
25 ekspl. og derover, sorteret	35 -

Ved salg af publikationer, hvor ordrene er optaget ved kolportører, er forlagene dog berettigede til at yde forhandlerne indtil 15 pct. kolportagegodtgørelse ud over grundrabatten ved fast regningskøb af 1—4 eksemplarer, altså ialt 40 pct., når der i hvert enkelt tilfælde til forlaget indsendes original slutseddel til afstempling.

Ifølge en af Regnskabslaboratoriet og Det økonomiske Forskningsinstitut ved Handelshøjskolen udarbejdet oversigt over boghandlernes økonomi i 1949 var den gennemsnitlige bruttoavance 25,6 pct.

Trods gentagne henvendelser har priskontrolrådet vægret sig ved at ophæve bruttoavancebestemmelserne, der navnlig vanskeliggør salget af ældre bøger, hvor det kan være særlig påkrævet at yde højere rabat for at stimulere salget.

Under møder med priskontrolrådet har man anerkendt rigtigheden af ovenstående argumentation for den faste bog-

ladepris, og man har som følge heraf ikke skredet ind imod de nærmere regler herom i leverings- og samhandelsreglernes §§ 15—19.

2. Antagelse af boghandlere og krav om faglig uddannelse.

Den gældende ordning, hvorefter det er Forlæggerforeningen, der antager de samhandelsberettigede boghandlere, går også som nævnt helt tilbage til foreningens oprettelse i 1837. Denne ordning, der på tilsvarende måde findes i andre lande, bl. a. også i de andre nordiske lande, er begrundet i forskellige hensyn, hvoraf følgende fremhæves:

- a. Af hensyn til *kontrollen med overholdelse af den faste bogladepris* og de i forbindelse hermed stående regler er det nødvendigt, at salget af bøger foregår gennem forhandlere, der generelt har forpligtet sig til at overholde reglerne.
- b. I det bogkøbende publikums interesse er det også af væsentlig betydning, at *bogsalget i videst muligt omfang er koncentreret hos faguddannede boghandlere*, der er i stand til at yde den faglige vejledning, der i mange tilfælde er nødvendig for publikum og påkrævet for at stimulere bogsalget.
- c. Til fremme af bogsalget har man som nævnt fra den organiserede boghandels første tid her som i andre lande udformet et *kommissionssystem* (à conditions system), der bl. a. tager sigte på, at enhver bog straks ved udgivelsen skal findes hos enhver boghandler i landet. Dette system i forbindelse med det *kredit- og afregningssystem*, der findes indenfor branchen, har som ligeledes nævnt medført indførelse af en *kautionsordning*, hvorved hver enkelt boghandler stiller kollektiv sikkerhed overfor forlæggerne indenfor Forlæggerforeningen for disses tilgodehavender. Også dette system forudsætter en fast kreds af forhandlere.

Priskontrolrådet har under de førte forhandlinger anerkendt disse principielle synspunkter, men af hensyn til adgangen til fri erhvervsudøvelse har man krævet visse lempelser, som Forlæggerforeningen har godkendt, fordi man ikke har tillagt dem større praktisk betydning, selvom man ikke har anerkendt berettigelsen af kravene. Æn-